

Welkom

Themabijeenkomst ZLTO Boekel-Venhorst

In gesprek met de gemeenteraad

Actualiteiten:

Verkeer Boekel 'een duivels dilemma'

Nieuwe burgemeester van Boekel Caroline van den Elsen: 'Soms moet je je boerenverstand gebruiken'

Boekels varkensbedrijf wijkt voor natuur: 'Flauw gloeiende oevers, poeltjes en struweel'
BOEKEL - Slopers zijn druk doende om het vroegere Toon en Annie van den Boogaard aan de 'Volkseis' van de gemeente Boekel te laten verdwijnen. Caroline van den Elsen, 46 jaar, is de nieuwe burgemeester van Boekel. Zeer geslaagde kennismakingsdag met leden van #ZLTO Boekel - Venhorst! Vandaag met een delegatie van het College en ambtelijke organisatie een drietal werkbezoeken gebracht aan bedrijven in de paddenstoel-, planten- en dierlijke sector. Indrukwekkende bedrijven waar met heel veel passie wordt gewerkt. Ondernemers ton top!

Boerderijwinkels in de lift door corona: 'Het is hier gigantisch druk'

Elektriciteitsnet is vol in Limburg en Brabant
Kamer vreest dat landbouwakkoord in gevaar komt: 'Minister beschadigd door Kamer niet te informeren'

Provincie steunt Peel Natuurdorpen met half miljoen euro
DEN BOSCH/ZEELAND - De provincie Brabant steunt het project Peel Natuurdorpen met een bedrag van een half miljoen euro. „De financiële...

Wolf terug in Brabant, II

Telers blijven door coronacrisis met frietaardappelen zitten

Boekel wil nieuw bedrijventerrein aan de toekomstige randweg

Ode aan de koe

WAAROM HOOFDROLSPeler IN STIKSTOFDEBAT BEWONDERING VERDIENT

Aardbeienteler uit Gemert zit door corona zonder Poolse seizoenskrachten; eetcafé uit Beek en Donk springt bij

De kloof tussen Boekel en Den Haag

En wéér krijgen wij de schuld

Wolfaanval in Venhorst en Boekel
De schapen die halverwege december in de Brabantse plaatsen Venhorst en Boekel dood werden aangetroffen, zijn doodgebeten door een wolf.

Boekels burgemeester ging op uitnodiging een dag 'de boer op'
BOEKEL - In de kennismaking met haar nieuwe gemeente richtte Boekels burgemeester Caroline van den Elsen deze vrijdag haar blik op het...

Schapen in Oost-Brabant waren prooi van wolf

Ook over 'veegplannen' krijgt Boekelse gemeenteraad voortaan meer te horen

BOEKEL - Wethouder Ben Brands gaat de Boekelse gemeenteraad meer eerder informatie geven over zogeheten 'veegplannen'. Dat zijn kleine...

'retatietherapie' De Elzen

De keuze is reuze bij verkiezingen in maart

Plannen beoordelen in buitengebied Boekel loopt niet goed, gemeenteraad wil daarom deel van macht terug

College van Boekel steunt ZLTO-actie '#Trots op de boer'

Nertsenfokkerijen al bijna leeg

Brabant 'op slot' om natuur te redden

Boeren boos om coronastudie

Boeren kunnen criminele activiteiten op platteland straks betrouwbaar melden

Oproep aan boeren: protest bij provincie

Nog niet één boer koos voor veiliger stalverhuur via politie en justitie, vanwege papieren rompslomp

Gerard heeft de eerste kievetse van Brabant gevonden

Oekraïne zorgt voor meer import 'barbaer' eieren: 'Te raar voor woorden'

De legbatterij is in de Europese Unie al tien jaar verboden en toch eten Nederlandse consumenten ongemerkt flink meer legbatterij-eieren. De...

Project Familievarken in Venhorst dreigt te sneuvelen

Aan Het Familievarken-project in Venhorst lijkt per 1 januari vroegtijdig een einde te komen. De gemeente Boekel waar Venhorst onder valt wil de grond verkopen, waar al sinds eind jaren '70 een varkenshouderij is gevestigd.

Boekelse diëtiste combineert passie van man voor koeien en eigen passie voor melk in zuivelwinkel

BOEKEL - Ze studeerde af als diëtiste, Madelon Peters uit Boekel. Vanwege de crisis kwam ze nergens aan de bak. Daarom besloot ze een eigen...

• *Zoveel ballen tegelijk in de lucht*

Europees

- Derogatie
- Natuurlijke kunstmestvervangers
- Mestverwerking: biogas, isolatiematerialen

Landelijk

- Proces Landbouwakkoord
- NLPG
- (addendum) 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Provinciaal

- PS- en WS- verkiezingen 15-3-2023
- Zoetwaterstrategie Zeeland
- GGA-processen
- Ruimte voor boeren en tuinders

Geopolitiek

- Impact oorlog Oekraïne
- Voedselcrisis & herwaardering primaire sector
- Inflatie
- Europese voedselstrategie

Colijnsplaat

Den Bosch

Wie is ZLTO:

Vertegenwoordigen 6.500 agrarische bedrijven en ruim 12.000 leden

In Noord-Brabant, Zeeland en zuidelijk Gelderland

- 48 lokale afdelingen
- Twee kantoren
- Werkorganisatie van zo'n 125 collega's

NCB: participaties en ontwikkeling

- **Onze focus**

- Lokaal

- Regionaal

- Provinciaal

- Ons werkgebied

- Landelijk

- EU

Portefeuilles

- ❖ PF-cie Gezonde Planten
- ❖ PF-cie Gezonde Dieren
- ❖ PF-cie Platteland & Omgeving
- ❖ PF-cie Bodem & Water
- ❖ PF-cie Natuur, Klimaat & Energie
- ❖ PF-cie Ondernemerschap & Onderwijs

In elke portefeuillecommissie zit een vertegenwoordiger per sector en per regio en staat onder voorzitterschap van de landelijk portefeuillehouder.

Doel is afstemming en gezamenlijke uitlijning. Koepelkracht noemen we dat!

Vakgroepen

**Akkerbouw
& Vollegrondsgroenten**

Glastuinbouw Nederland

**Bomen, vaste planten
en zomerbloemen**

Fruitteelt (NFO)

Bollenteelt (KAVB)

Biologisch (Biohuis)

Paddenstoelenteelt

Multifunctioneel

Melkveehouderij

Kalverenhouderij

Vleesveehouderij

Varkenshouderij (POV)

Paardenhouderij

Pluimveehouderij

Schapenhouderij

Melkgeitenhouderij

Konijnenhouderij

LTO heeft 13 vakgroepen en werkt met vijf partners samen (NFO, KAVB, Glastuinbouw NL, Biohuis en POV). Met 18 sectoren is de gehele land/-tuinbouw vertegenwoordigd.

• ZLTO Boekel-Venhorst

- 65 agrarische bedrijven
- 175 leden
- Hoofdsectoren betreffen melkveehouderij, varkenshouderij en paddenstoelenteelt
- Nagenoeg elke agrarisch bedrijfstak is aanwezig
- Relatief veel bedrijfsopvolgers
- Van grote bedrijven met tientallen medewerkers tot kleine startups.

• ZLTO Boekel-Venhorst

- Verloop areaal en aantallen

Gemeente Boekel	1980	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022
Aantal landbouwbedrijven	319	323	275	229	208	173	147	138	134
Paddenstoelenteelt (m2)	33003	56598	45589	58398	57664	78556	80050	84634	87460
Aantal Paddenstoelenteelt bedrijven			27	21	16	10	8	5	5
M2 Paddenstoelen per bedrijf			1688	2781	3604	7856	10006	16927	17492
Melk en kalfkoeien	4073	3890	2755	2693	2871	3318	2699	2455	2677
Aantal melkveebedrijven	92	76	48	41	37	36	24	21	22
Melk en kalfkoeien per bedrijf	44	51	57	66	78	92	112	117	122
Varkens	98241	168414	176800	156942	183134	165630	158713	163750	161973
Aantal varkensbedrijven	194	173	117	93	76	51	37	35	29
Varkens per bedrijf	506	973	1511	1688	2410	3248	4290	4679	5585
Pluimvee	399100	462900	606450	536100	571489	408970	333099	441458	377940
Aantal pluimveebedrijven	21	21	21	16	13	10	10	10	9
Pluimvee per bedrijf	19005	22043	28879	33506	43961	40897	33310	44146	41993
Aantal inwoners Boekel			9230	9407	9865	10254	10959	11030	11162
Bron CBS									

• Het gevecht om de ruimte

Ik ben geschrokken van de oprechte wanhoop in de ogen van redelijke mensen'

Boeren hebben
een oplossing!

Meerjarenplan 2020 van ZLTO

Missie

ZLTO is toonaangevend in het creëren én realiseren van perspectief voor haar leden die ondernemen in de groene ruimte door bij te dragen aan de continuïteit van de land- en tuinbouw.

Visie

Boeren en tuinders hebben een sleutelrol in de samenleving en dragen bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen.

De opdracht is in het licht van de actuele crisis in de Oekraïne en de gevolgen voor wereldmarkten belangrijker dan ooit!

- Toekomstig voedselsysteem moet meer monden voeden.
- Bevolkingsgroei met name in regio's die niet zelfvoorzienend zijn.
- Gezonde voeding zien als een belangrijke ziektebestrijder
- Tekort aan toekomstige voedselmakers
- Geopolitiek belang van Europees voedselsysteem
- Productiesegmenten:
  - Hoogwaardige producten bestemd voor wereldmarkt
  - Niches voor de lokale markt
  - Middensegment voor de cirkel Londen, Parijs, Berlijn

Boeren hebben een oplossing!

Meerjarenplan 2020 van ZLTO

- Werken aan meer circulaire voedselketens
- Verlagen van de CO2 voetafdruk
- Belang van meer langjarige samenwerkingen voor groenblauwdiensten
- Van energieproducent naar energieleverancier (wind, zon en biomassa)
- Versterken biodiversiteit (BBM, 1001ha)
- Vitale bodem (BodemUP)
- Duurzaam watergebruik

- ZLTO Boekel-Venhorst is één van de verenigingen onder koepel van stichting D'n EIK.
- Fietsroutes met prieltjes op de agrarische bedrijven.
- Steeds meer bedrijven met een verkooppunt aan huis en of zorg of beleveringsfunctie.
- Beleid voor huisvesting arbeidsmigranten
- Sociaal-emotionele of psychische ondersteuning middels sociale werkers
- Vertrouwenspersoon veilig buitengebied Femke van der plas

Ondermijning: meerkoppig monster

Zondag 31 Oktober 2021

Extra waakzaamheid na inbraakgolf buitengebied

Brabantse zitmaaiër-bende sloeg in heel Nederland toe: zeven man opgepakt

Een Brabantse bende zou op grote schaal landbouwvoertuigen hebben gejat door het hele land. Met het nodige machtsvertoon lichtte de politie dinsdagochtend zeven mannen van hun bed. Onder andere in Someren lag een van de negen locaties die grondig werd doorzocht.

Chiel Timmermans 10-05-22, 15:51

Nieuw model huurovereenkomst buitengebied moet drugscriminaliteit voorkomen

De politie ontdekt een drugslab in een loods in Eersel. © fotopersburo Bert Janssen/Rico Vogels

Colombiaanse verdachten drugslab Waterlandkerkje blijven in de cel

11 mei 2021, 18:20 • 3 minuten leestijd

Vader en zoon met drugslab in Nistelrode krijgen vijf jaar cel

Een 52-jarige vader en zijn 22-jarige zoon uit Vlijmen hebben een celstraf van vijf jaar gekregen voor het houden van een drugslab in Nistelrode. Dat heeft de rechtbank in Den Bosch geoordeeld. In hun lab vond de politie in 2020 onder meer 75 kilo MDMA. De eigenaar van de loods waarin het drugslab zat, moet veertien maanden naar de gevangenis.

Avond in Boekel over criminaliteit en ondermijning in buitengebied

BOEKEL - Druglabs en kwekerijen in leegstaande boerenschuren, dumpingen van drugsafval in sloten en gierkelders. Het is de schrik van menige gemeente. Vandaar dat in Boekel dinsdag 1 november een voorlichtingsavond wordt gehouden met medewerking van ZLTO, de politie en het RIEC.

- **Verdieping actuele dossiers**

Landbouwakkoord

Stikstof en natuur

Nationaal Plan Landelijk Gebied

7^e Actieplan Nitraat => addendum

Inzet en afstemming op weg naar Landbouwakkoord

- Doel: verdienvermogen boeren en tuinders versterken
- Concrete doelen voor natuur, klimaat en water.
- Overheid, keten en consument moeten de boer helpen om duurzamer te produceren.
- Helder perspectief land- en tuinbouw in 2040
- Wij gaan hier constructief en vol overtuiging in, maar...

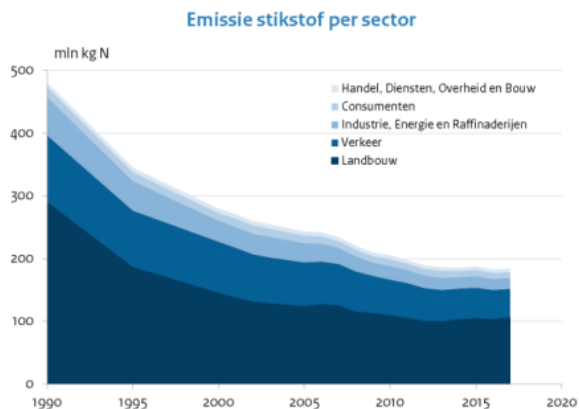
Onze voorwaarden

- Leden moeten het akkoord dragen
- Geen oplossing PAS-melders en interimmers: dan tekenen we niet

Stikstof en natuur

- De Ammoniakemissie is t.o.v. 1990 met zo'n 71% afgenomen
- Daling van de uitstoot binnen de landbouw door:
  - Krimp veestapel
  - Eiwitarm voer
  - Emissiearme stallen
  - Emissiearme bemesting
- De depositie (neerslag van emissies in een gebied) is ook afgenomen, maar in met name de Natura 2000-gebieden vooralsnog te hoog.

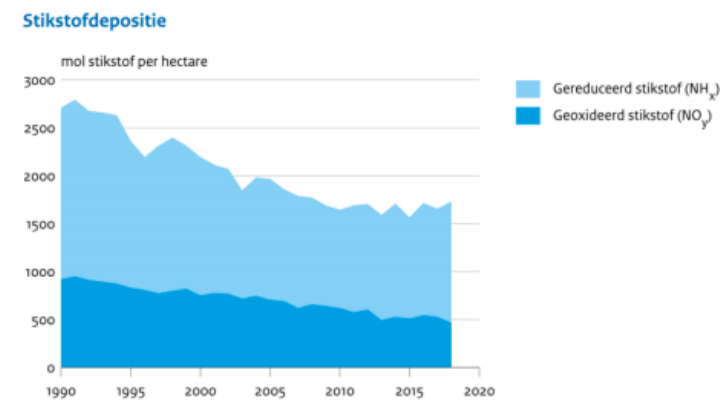
Bron: Emissieregistratie

RIVM/okt19
op basis van www.clo.nl/nl018325

Bron: RIVM/Emissieregistratie

RIVM/sep19
www.clo.nl/nl010116

Bron: RIVM 2019

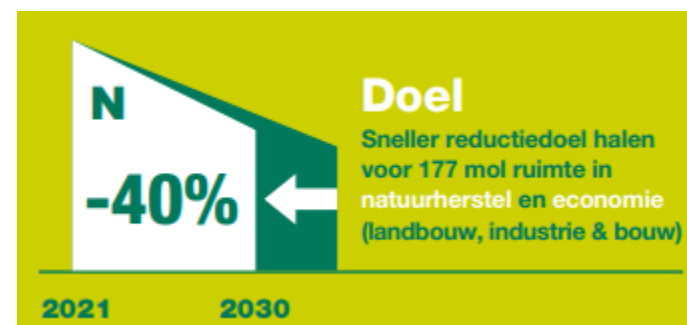
RIVM/nov19
www.clo.nl/nl018918

Stikstof en natuur

- Een brede coalitie van partijen

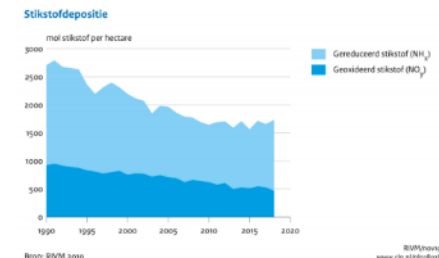
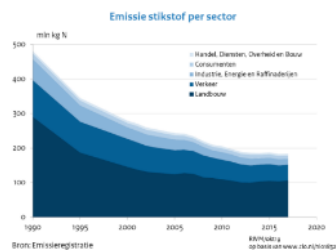
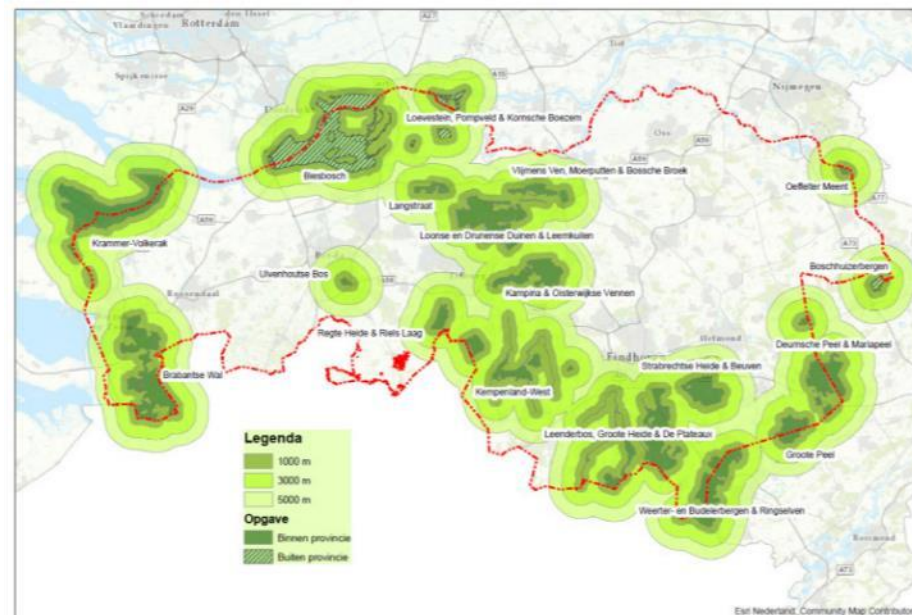
Natuurmonumenten, Natuur en Milieu, LTO Nederland, VNO-NCW/MKB Nederland en Bouwend Nederland.

- Gericht op gezamenlijke inzet
- Zelf regie houden, politiek een werkbare oplossing aanreiken
- Gedeeld doel:
  - Natuur verbeteren en versterken.
  - Economische projecten doorgang laten vinden.
  - Meer perspectief en draagvlak landbouw.

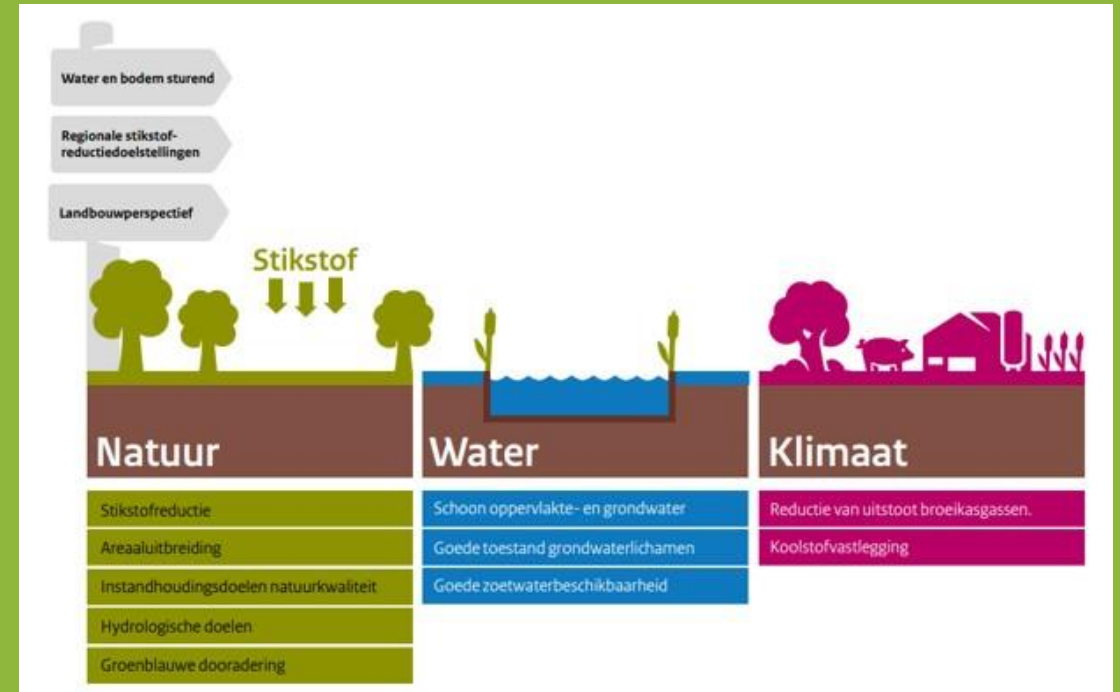
• Stikstof en natuur

- Elk Natura 2000-gebied heeft aantal te beschermen soorten plant en dier.
- Elke soort plant heeft zijn eigen KDW.
- KDW = Kritische Depositie Waarde = niveau waarop er geen risico op schade aan deze plant is door stikstof.
- Wet stelt dat 74 % van de stikstofgevoelige ha onder de KDW komen in 2035.
- Volgens het coalitieakkoord moet dat in 2030(!) gebeuren
- KDW is voor sommige planten (vennen, hoogveen) te streng: al verdwijnt de hele agrarische sector, er zal nog steeds overbelasting zijn.
- Provincie Noord Brabant verstrekt voorlopig geen nieuwe vergunningen voor projecten met stikstofeffecten op Natura 2.000 gebieden
- Boeren moeten uiterlijk 1 okt 2023 een vergunning aanvragen en 1 juli 2024 hebben aangepast.
- In April 23 wordt naar verwachting de landelijke beëindigingsregeling duidelijk.

Nationaal Plan Landelijk Gebied (NPLG)

Aspecten	
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Stikstofreductie landbouw • Areaal (Natuurpactafspraken, afspraken Programma Natuur, extra leefgebied 150.000 ha, areaaldoel Natuurinclusief, bossenstrategie) • Instandhoudingsdoelen per N2000-gebied en gunstige staat (volgt o.a. uit actualisatie doelensystematiek, aanscherping Vogelrichtlijngebieden en Europese Biodiversiteitsstrategie) • Hydrologie (natuurpactafspraken) • Verbindingen (groenblauwe dooradering landschap)
Water	<ul style="list-style-type: none"> • Nutriënten in oppervlakte en grondwater (incl. innamepunten drinkwater) • Goede kwantitatieve toestand grondwaterlichamen • Zoetwaterbeschikbaarheid • Concentraties gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater
Klimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Broeikasgassen veenweiden • Broeikasgassen landbouw (veehouderij en glastuinbouw) • Broeikasgassen landbouwbodems / bomen en bossen

Waarom NPLG?

- Landelijk gebied staat onder druk door:
  - Intensief land- en watergebruik
  - klimaatverandering
- Het NPLG wil met dit beleidsprogramma:
  - Natuurkwaliteit verbeteren
  - Watersysteem robuuster en gezonder
  - Klimaatneutraal landelijk gebied
- Het NPLG is een programma van de Nationale Omgevingvisie en heeft als uiteindelijke doel, het toekomstbestendig ontwikkelen van het platteland.
- Hiervoor is het Transitiefonds landelijk gebied in het leven geroepen van € 24,3 miljard tot en met 2035.
- Provincies moeten daar zelf voor 1 juli 2023 een plan indienen, hoe te realiseren en met welk budget.

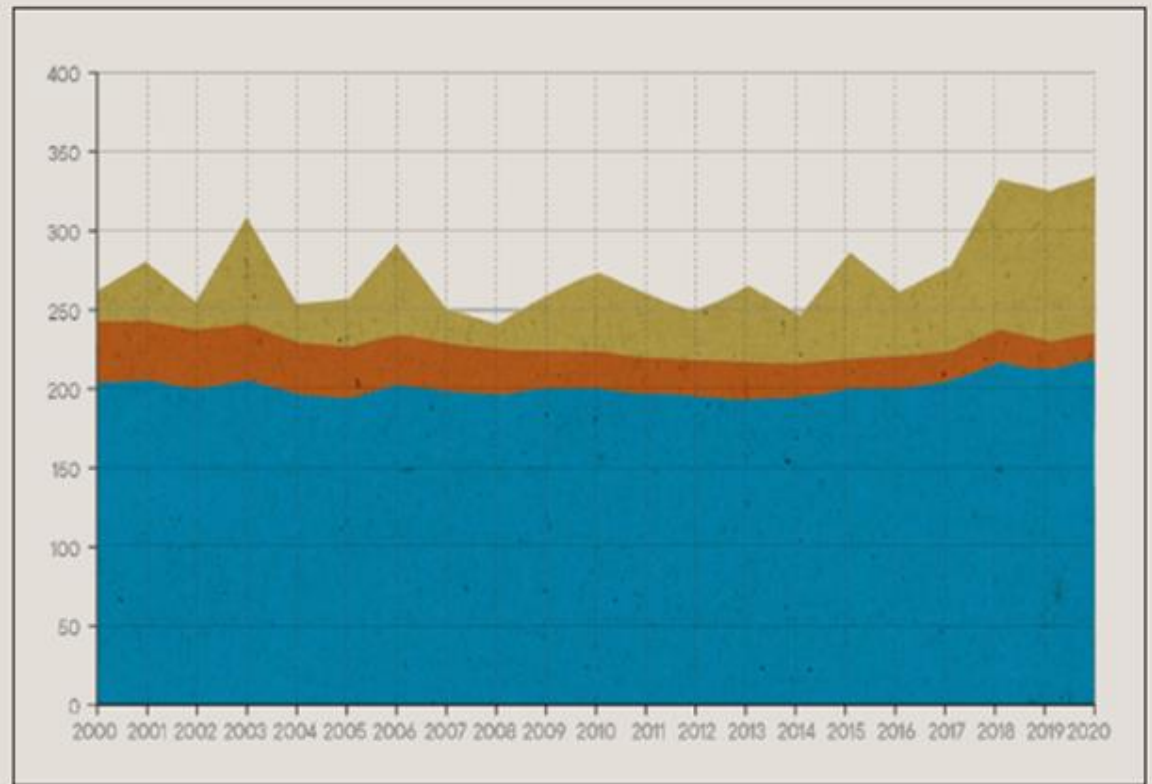
NPLG vraagt provincie om keuzes te maken

Structurerende keuzes met directe doorwerking	bondige toelichting
Overgangsgebieden	Een gebied rondom stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden waar functies en activiteiten een bijdrage moeten leveren aan natuurherstel
Bufferstroken langs beekdalen op hoge zandgronden	Voor waterkwaliteit ruime bufferstroken in beekdalen op zandgronden realiseren, tevens bijdragend aan infiltratie grondwater
Peilopzet veenweide	Toewerken naar vernatting van veenweidegebieden om CO ₂ emissie en bodemdaling te beperken
Inpassing areaal agrarische natuur/landschapsgrond/nieuwe natuur	Richting voor wijze waarop deze nieuwe arealen ingepast kunnen worden en welke eigenschappen van het gebied daarbij in ogenschouw moeten worden genomen
Ruimte voor waterberging	Langs waterkeringen en rivierbedden, en langs grote wateren vanwege peilfluctuaties. Betere ruimtelijke inrichting en en voor het vaststellen van grenzen aan het gebruik van grond- en oppervlaktewater. Voldoende ruimte piekopvang
Waterbeschikbaarheid verzilte gebieden	Acceptatie van tijdelijke toename regionale verzilting en aanpassing van het landgebruik hierop
Invulling 10% groenblauwe dooradering	Uitleg over inpassingsmogelijkheden van landschapselementen die bijdragen aan het realiseren van 10% groenblauwe dooradering
Bescherming landbouwgrond	Beschermen van bruikbare landbouwgrond moet in gebiedsprocessen nadrukkelijk aandacht krijgen om vruchtbare landbouwgrond te behouden voor de landbouw en voldoende grond beschikbaar te houden voor de extensiveringsopgave en agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Water

- **Rol van land & tuinbouw**
- Water-extremen opvangen
- Bodembeheer & meer wateraanvoer (met hogere slootpeilen)
- Minder onttrekking, extensivering en verhoogde grondwaterstanden
- Irrigatie-techniek; zuiniger technieken
  - sproeibomen
  - Druppelbevloeiing
  - Subirrigatie
  - Opslag
- Meer gebruik van effluent van RWZI en water-gebruikende industrie
- Versnelde introductie van droogteresistente gewassen / variëteiten

Onttrekkingen in miljoenen m³ uit Brabants grondwater vanaf 2000

Drinkwater Industrie Landbouw

7e Actieplan Nitraat → Addendum

Werken aan waterkwantiteit en waterkwaliteit

Europese Commissie: er is meer nodig! Daarom addendum

Verplichte maatregelen vanuit Ministerie LNV & I&W:

1. Uitrijdperiode drijfmest op bouwland één maand opgeschoven
  2. Teelt van rustgewassen per 2023 eens per 4 jaar en vanaf 2027 eens per 3 jaar
  3. Vangewas 1 okt tot 2 feb
  4. Verbreding bufferzones langs watergangen (2 tot 5 meter)
- Beekdalen op zand => 100 tot 250 meter bufferstroken
  - Voor grensoverschrijdende beken met Vlaanderen zijn de normen in Nederland strenger. Voor stikstof is het verschil nog groter. Hoe realistisch is dan de opgave om in Nederland in 2027 aan de KRW-verplichtingen te voldoen?

Discussie met de Raad